

AGRESORIAI IR TSRS

S. KARPE

Tarybų Sąjungos priešai labai džiaugiasi, kad Vidurryčių konflikte pralaimėjo vyriausiai Tarybų Sąjunga. Supraskit, ji "negalėjo" apginti arabiškų šalių nuo mažutės Izraelio valstybės jėgų. Taip rašdami jie turi mintyje ne tiek Tarybų Sąjungos nepajėgumą padėti arabams, kiek pakurstyti arabus prieš Tarybų Sąjungą. Tas gali būti labai aišku visiems, kurie turi šiek tiek proto.

Tarybų Sąjunga davė paramos arabų šalims, kiek tai buvo reikalinga. Negalima sakyti, kad arabai buvo visai neapsiginklavę. Arabai gavo ginklų ir iš Vakarų. Ypač Jordanas buvo apginkluotas Vakarų valstybių. Perdaug ginklų neturi reikšmės, jei nėra žmonių, kurie galėtų tinkamai vartoti. O arabai kol kas neturėjo tinkamų žmonių. Jie neturėjo ir tinkamų vadų.

Kas liečia Tarybų Sąjungos įsikišimą į žydų ir arabų karą, ji būtų galėjusi sutaršyti Izraelio jėgas per kelias valandas, jeigu būtų norėjęs. Bet visi gerai žino, kad tuomet karas būtų buvęs dar žiauresnis, dar daugiau žmonių išžudyta. O kas gali žinoti, gal tai būtų buvęs pradžia pasaulinio karo. Juk Vakarų jėgos aiškiai stovėjo Izraelio pusėj. Tarybų Sąjunga gerai matė, kad tas gali įvykti. Atrodo, kad ir arabų lyderiai tą matė. Jie daugiau kaltina save, Izraelio užtarėjus.

Tarybų Sąjunga, kaip pamename, labai aštriai reikalavo to karo sulaukymo. Saugumo Taryboje ji spyrė, kad Taryba įsakytų Izraeliui tuojaus nutraukti karą. Ir tai buvo labai teisinga linija. Karas yra naikinimas. Jei kas pamiršo praėjusius du karus, jei kas nematė, kas dedasi Vietname, tas neturi nei proto, nei akių.

Kai kas (iš tų pačių kurstytojų) kaltina Tarybų Sąjungą už nedavimą pakankamos pa-

galbos Vietnamui. Tenai, taip pat, Tarybų Sąjunga galėtų pasiųsti armadas bombierių, kurie tuojaus likviduotų amerikiečių bazes. Bet ką tas reikštų? Pradžią pasaulinio karo. O gal net atominio. To nenori ir patys vietkongai, Šiaurės Vietnamas.

Buvo pasklidusių žinių, kad Tarybų Sąjunga atkalbinėjusi arabus nuo provokacijų, tokių veiksmų, kurie Izraeliui duotų progą pradėti karą. Tarybų Sąjunga visuomet skelbė ir skelbia sugyvenimo reikalą. Tai nereikia, kad ji yra militariniai silpna. Pagrindė tokios politikos stovi klausimas, kas liktu

Tai Jam Kaip Tik Labiausiai Tinka

Vilniaus gatvėse dabar dažnai sutiksi užsienio lietuvių. Birželio mėnesį daug jų čia viešėjo, o liepos — žada dar daugiau atvykti. Vaikšto jie čia, kur nori, kalbasi, su kuo nori ir ką nori, ir jaučiasi lyg namie.

Nė nepagalvosi, kad jie kada nors skaitė vieną, būtent jiems skirtą, straipsnį.

O šitas straipsnis buvo išspausdintas pačiu laiku — besiruošiantys turistinei kelionei į Lietuvą tautiečių galėjo jį perskaityti dar prieš porą mėnesių. Ir netgi, sakyčiau, privilegėjo perskaityti, nes jis, specialiai jiems skirtas, išspausdintas pačiame pirmame Klievelando "Dirvos" puslapyje, o jo pavadinimas tiesiog duria į akis: "Išspėjimas keliaujantiems į Sovietų Sąjungą".

Tame straipsnyje smulkiai išdėstomi "US News World Report" žurnale paskelbti JAV valstybės departamento gsdinimai Amerikos turistams, vykstantiems į Tarybų Sąjungą. Tais bauginimais ne tik perspėjami amerikiečiai tinkamai elgtis svetur, bet ir stengiamasi sudaryti įspūdį, kad,

po pasaulinio atominio karo? Vietiniai konfliktai, kurie yra iškilę ar gali iškilti, turi kaip nors būti likviduoti, kaip galint greičiau, kad jie netrauktų pasaulio į dar vieną ir gal patį pražūtingiausį karą.

Vesti tokią toikos ir sugyvenimo politiką tarp karo kranklių yra nelengva. Tą labai ap sunkina ir tas faktas, kad Kinijoje ir daug kur kitur net komunistai smerkia tokią politiką. Daugelyje šalių atsirado taip vadinamosios kairiosios komunistinės organizacijos, agituojančios už plėtimą partizaninių karų. Girdi, reikia sukurti daugiau Vietnamų. Tik tokiu keliu busi galima išsklaidyti amerikiečių jėgas ir nugalėti JAV imperializmą.

girdi, mūsų krašte amerikiečių visur tyko pavojai: kur tik žengsią žingsnį, ten juos būtinai norės suimti. Bauginimų autoriai stengiasi įtikinti, kad, esą, Tarybų Sąjungoje egzistuoja kažkokie ypatingi, skirtingi įstatymai, kurie svetimi tarptautiniam turizmui.

Tik kad tie jų "frodymų" pavyzdžiai tiesiog keistai atrodo. Štai vienas toks išspėjimas: "Nevalia taip pat fotografuoti lūšnas, tiltus, pasienio zonas, karinius įrengimus ir pan."

Atseit, matote, kaip sunku Amerikos turistui Tarybų Sąjungoje! Tačiau šio išspėjimo autoriai apsimeta per daug naiiviais, graudendami, kad pas mus užsieniečiui draudžiama... šnipinėti. Tarytum Amerikoje ar kur kitur "laisvajame pasaulyje" tai leidžiama...

Kitas pavyzdys: "Niekam nepatariama pasimti iš sovietinių viešbučių ar restoranų kokį menkniekį kaip suvenyrą".

Matot, ir vėl negerai: Tarybų Sąjungoje negalima... vogti. Tarytum Amerikoje užsienio turistai tiesiog skatinami vogti iš restoranų bei viešbučių, kad ne tiltus, tai bent lovas... Štai kokie, pasirodo, blogi ir nežinomi amerikiečiams mūsų šalies įstatymai.

O reikalas tas, kad kai kurie JAV piliečiai pratę "laisvajame pasaulyje" elgtis lyg namie. Kartais jie tuos papročius norėtų atsivežti ir pas mus. Mes gi pageidaujame iš visų svečių pagarbaus ir kultūringo elgesio. Todėl, matyt, ir valstybės departamentas priverstas mokyti turistus pagarbos mūsų šalies įstatymams.

Tačiau "Dirva" neapsiribojo "išspėjimų" atpasakojimu. Jinai juos "sulietuvino", t. y. "pritaikė" kelionių į Lietuvą sąlygoms. Straipsnyje taip vis ir pabrėžiama: jūs tik venkite, tautiečiai, važiuoti į Lietuvą, nes ten ant kiekvieno kampo laukia klasta, spąstai, bausmės, areštai ir kalėjimai, nes čia —

"jau iš kalno į kiekvieną turistą žiūri kaip į šnipą". Todėl, girdi, "turisto batai viešbučiuose ištepami specialiu tepalu, kurį lengvai užuodžia ne tik išmokyti šunes, bet ir tam tikri aparatai", todėl "nuvykęs į Lietuvą... negali atvirai pasikalbėti net su savo motina" ir t. t., ir pan.

Kam prireikė "Dirvai" tokio kvailo melo, tokių primityvių šmeižtų?

Ogi dėl to paties: atkalbėti užsienio lietuvių nuo gausėjančių kelionių į tėvų kraštą, nes tos kelionės kerta šakas, ant kurių tupi "vaduotojai".

Tuosė "Dirvos" gsdinimuose yra viena reikšminga detalė, būtent: jų autorius. Mat, po straipsniu pasirašo tas, kuriam tai labiausiai tiko, nes jo Lietuvoje iš tikro tegali laukti tik kalėjimas, būtent — kun. I. Jankus.

Taip, tai tas pats kunigas Lioginas Jankus-Jankauskas. Balfo reikalų vedėjas ir vienas kruvinių įvykių Skuode 1941 metais kaltininkų. Apie šį žmogų Lietuvos skaitytojams pasakoti netenka. — jis jau pažįstamas iš pagarsėjusio teismo proceso. Kadangi tarybiniai įstatymai jį pagrįstai nuteisė (už akių), tai "vaduotojų" spauda iš paskutiniųjų stengiasi jį kelti į "nusipelnusių lietuvių". I. Jankaus "kūrybą" spausdina ne vien klerikaliniai leidiniai. Jis mielas ir bedieviais save laikantiems "Naujiečių" redaktoriams. Jis labai aktyvus "Dirvoje", kur rašo ir apie

žmogaus teises (!), ir apie "nelaimingus", jo labai gailimus Lietuvos žmones, ir apie kelionių į Lietuvą "pavojus", ir t. t. Bet nors "Dirva" tautiečiams gsdinti pasirinko tinkamiausią autorių, nors laiku — turistinio sezono išvakarėse — išspausdino jo "išspėjimus" keliaujantiems į Lietuvą, rezultatas, galima sakyti, pššs...

Birželis, kaip žinia, nėra mėgstamiausias turistų mėnuo. Tačiau birželio viduryje Vilniuje viešėjo daugybė lietuvių iš JAV ir Kanados! Lektuvai vienas po kito skraidina norinčius pamatyti tėvų kraštą tautiečius. Vieni atvyksta, kiti išvyksta — Vilniaus turistinės organizacijos nuo pat vasaros pradžios neturi kada atsikvėpti.

Todėl miesto gatvėse dabar dažnai sutiksi užsienio lietuvius. Taip, vaikšto jie čia, kur nori, kalbasi, su kuo nori ir ką nori, jausdamiesi lyg namie. ir visai nepagalvoja apie tuos "baisius pavojus", kuriais grąsdino Skuodo nusikaltėlis.

Zmonės žino, kad nė vienas doras užsienio lietuvis, apsilankęs tėvų krašte, nėra susidūręs su I. Jankaus sugalvotais pavojais, kad visi iki vieno jie grįžo iš Lietuvos į savo namus. Amerikoje ar kitur. Netgi tie, kurie iš pradžių buvo nors kiek patikėję "Dirvos" raševomis, baigę viešnagę, tegali vien juoktis iš jų ir į juos panašiu "patriotinių" veikėjų "išspėjimų".

Vladas Viešintas
(Gimtasis Kraštas)

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadeniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Galima Siųsti Pinigus į Lietuvą

ir gauti daugiausia už juos.

Nereikia mokėti už persiuntimą, tiklatai išpirkti JAV dolerių sertifikata. Duokit savo giminėms 4 sykius daugiau, negu jie gautų rubliais. Jūsų giminės patvirtins tą.

Tiktai JAV dolerių sertifikatai įgalins jūsų giminės nusipirkti viską, ko jie nori — maisto, drabužių ir daugelį kitų dalykų — amerikinių, Vakarų Europos ir vietinių — specialiose Vneshposyltorg dolerinėse parduotuvėse labai žemomis specialiomis dolerinėmis kainomis. Jūsų giminės patvirtins tą.

Pilna garantija. Jokio mokesčio

Absoliučiai nereikia mokėti jokio mokesčio, nei gavėjui, kadangi išlaidas padengia Vneshposyltorg.

Siųskit dabar. Tiktai per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23-rd Street

New York, N. Y., 10010

Reikalaukit mūsų veltui duodamo katalogo.

"Medici mokti, ir gydytojų ną jos nesė (Iš se

1965 meta trūkumo pa milijonai gy techniškai li se mirė nuo Vadinasi, daugiau, ne

Sakykime kraujagysli kina paigėjų tojų amžius giau. Sakyl žiuje paplit

todai (el

rentgenolog

mo matavin

miai greičia

tyti. Tačiau

papildomų

šie susirgin

nesni. Koki

Šiamė st

sustoti ties

aspektais, l

kūs didmie

Gyvenim

tampa šiu

būtinybe. F

dėjimo prie

gus keičia

greičiau, n

keliasdešin

spūdžių, n

masis reiki

vų sistemc

tempio.

Vargina

ja. Tapę p

kenkia sve

ju, kada ž

klauso mu

L

"Liau

išlo-džiam

Dienr

Tris

Du k:

Sava:

Dvis:

Mėne

Gyvenim

Laik:

Priin

kame pe

kanadišk:

Taip:

virš vard

Meti:

— \$4.00:

— \$2.00:

\$3.00: "T

Valstiečių

tūros Ba

\$4.00. Li

Pusr

kaip geg

Užsa

Liaudies

Civilizacija ir širdies susirgimai

Doc. J. Stupelis

"Medicinos negalima išmokyti, ir negalima laikyti gydytoju to, kuris kas dieną jos nestudijuoja iš naujo".
(Iš senovės indų knygu).

1965 metais vien dėl maisto trūkumo pasaulyje mirė apie 4 milijonai gyventojų. Tiek pat techniškai išsivysčiusiose šalyse mirė nuo širdies susirgimų. Vadinasi, per parą mirdavo daugiau, negu 10,000 žmonių.

Sakykime, kad širdies ir kraujagyslių susirgimus išryškina pailgėjęs vidutinis gyventojų amžius iki 70 metų ir daugiau. Sakykime, kad XX amžiuje paplitę nauji tyrimo metodai (elektrokardiografija, rentgenologija, kraujo spaudimo matavimas) leidžia juos žymiai greičiau ir geriau nustatyti. Tačiau, be to, yra ir eilė papildomų veiksnių, dėl kurių šie susirgimai tampa vis dažnesni. Kokie tai veiksniai?

Siame straipsnyje norėčiau sustoti ties keliais neigiamais aspektais, kurie ypatingai ryškūs didmiesčiuose.

Gyvenimo tempo didėjimas tampa šiuolaikinio didmiesčio būtinybe. Per laiko vienetą judėjimo priemonių pagalba žmogus keičia savo vietą žymiai greičiau, negu, sakykime, prieš keliasdešimt metų. Greitas išspūdžių, naujų situacijų keitimasis reikalauja centrinės nervų sistemos prisitaikymo ir tempimo.

Vargina triukšmas, vibracija. Tapę pastoviu poveikiu, jie kenkia sveikatai net tuo atveju, kada žmogus nesikalba, neklauso muzikos, nedirba. Trans-

porto, statybu, radijo taškų triukšmas susilieja, skverbiasi į jstaigą, butą, gamtą. Jau imta gaminti specialius "antitransistorius", kurių pagalba galima priversti nutilti artimiausius tranzistorinius radijo imtuvus plažė, miške ar kitoje vietoje, kur jie trukdo poilsiui.

Didėja protinio darbo procentas — kaip bet kurios profesijos sudėtinė dalis.

Ivairių garso, regėjimo bei emocijų dirgiklių "bombarduojama", nervų sistema genda, yra, neigiamai veikia kitas organizmo dalis.

Tempimo būklė skubėjimas, nepageidaujamos emocijos, nereikalingi konfliktai skatina taip vadinamą "kovos ir sprukimo" hormonų — adrenalino, noradrenalino ir kitų į juos panašių medžiagų išskyrimą. Jos sustiprina širdies veiksmą, tačiau pagreitina kraujagyslių ir širdies raumens susidėvėjimą, pablogina jų mitybą.

Šie hormonai (jie vadinami katecholaminais) ypač kenkia širdžiai. Ar yra būdų juos sunaikinti? Vienas jų — raumenų darbas. Jo pasėkoje atsiranda organizme energetinių medžiagų panaudojimas "sudeginti" minėtas medžiagas. Fizinis darbas sukelia gilų kvėpavimą. Giliai kvėpuojant (ypač grynant ore), kraujas, o per jį ir smegenys gauna daugiau deguonies.

Priešingai — raumenų darbo mažėjimas, neteisingas laisvalaikio organizavimas (prie televizijos, be pasivaikščiavimo, be fizinio darbo) tampa žmogaus sveikatos priešu. Kraujagyslių

spazmai, arterinio kraujospūdžio padidėjimas, ankstyva aterosklerozė, miokardo infarktai dažniausiai pasitaiko kaip tik šiai žmonių grupei. Netreniruotas širdies raumuo ypač linkęs krėsti staigmenas.

Tenka pridurti, kad rūkymas, piktnaudžiavimas alkoholiu — dvi blogybės, spartinančios ligą.

Prof. Vicherto duomenimis, 25-40 metų amžiaus ligonių, sergančių širdies infarktu, tarpe — du trečdaliai prieš susirgimą buvo išgėrę.

Neigiamą poveikį širdžiai turi ir netinkama mityba. Apie pernelyg riebaus maisto kenksmingumą jau daug buvo rašyta. Tačiau negalima pamiršti, kad angliavandenių (saldumynų, miltinių bei bulvinių produktų) dideli kiekiai, ypač nedirbant fizinio darbo, sudaro sąlygas jiems virsti riebalinėmis medžiagomis. Padidėjęs cukraus kiekis apsunkina medžiagų apykaitą, o pagausėjęs adrenalino ir noradrenalino kiekis skatina ilgesnę cukraus cirkuliaciją kraujyje. Tai sudaro, šalia nervų sistemos pastovaus tempimo, palankią dirvą ankstyvai arterosklerozei. Dar viena bėda — greta angliavandenių vartodami vis skanesnę duoną — baltą, smulkaus malimo — prarandame B vitaminą, kurio turi juoda, rupi duona.

Prieš keletą metų įvykęs maisto higienos bei dietologų tarptautinis pasitarimas Berlyne pažymėjo šią neigiamą duonos vartojimo tendenciją. Kartu buvo pastebėta, kad per mažai valgoma šviežių daržovių, bulvių, vaisių. Organizme neretai trūksta kalio, o tai skatina ir taip jau padidinto širdies raumens jautrumą, ypač esant raumenų veiklos stokai, netiesingai mitybai.

Maisto kaloringumas turi būti pritaikytas žmogaus amžiui, profesijai.

Pastaraisiais metais kiek dažniau stebimi susirgimai, kurių ypatybė yra organizmo jungiamųjų audinių, tame tarpe ir kraujagyslių, pakenkimas. Be infekcijos (pavyzdžiui, reumato pradinė stadija), jų vystymąsi skatina iškreipta organizmo reakcija į pašalinių baltyminių medžiagų pakartotiną įvedimą (alergija), o neretai ir savo paties organizmo sudėtinės dalis. Tokiai būklei palankias sąlygas sudaryti padeda nesąklingas vaistų ir kitų chemikalų naudojimas, kontaktas su jais. Organizmo jautrumo sumažinimas šiandien tyrinėjamas daugelyje mokslinių laboratorijų. Stengiamasi, kad vakcinoms, vaistai, su kuriais žmogus neretai susiduria nuo pirmųjų gyvenimo dienų, turėtų kuo mažiau svetimų žmogaus organizmui medžiagų. Vis labiau plečiama gamyba hormoninių fermentinių preparatų, siekiant kiekvieną susirgimą gydyti fiziologinėmis priemonėmis.

Ką gi daryti, kad mūsų amžiui teko tokios bėdos? Drebeti? Vaikščioti su skėčiu ir kaliošais? Matyti, kad ne. Tačiau visa tai, kas paminėta, verčia mokyti taisyklingai naudotis civilizacijos gėrybėmis. Socializmas tam sudaro ypač palankias sąlygas. Todėl nuo mažens jau reikia galvoti apie vaiko nervų sistemos režimo reguliavimą. Sunku tikėtis geros sveikatos, jeigu vaikas kasdien lauke neišbūna nė pusvalandžio. Neurozė, besivystanti tokiomis sąlygomis, pirmas žingsnis į širdies susirgimus.

Per mažai sportuojame, ypač pasiekę vidutinį amžių. Stadionai, sporto bazės neretai vis dar užimti tik sportininkų. Rytinė mankšta dar vis netampa masiška, ypač protinio darbo žmonių tarpe.

Reguliuojant širdies ir smegenų kraujotaką, ypatingai gerą poveikį turi pasivaikščiojimai nelygia vietoje (keli kilometrai per dieną).

Plačiu mastu pradėjome pereiti prie penkių darbo dienų. Mūsų laisvalaikį turi lydėti vis dažnesnės išvykos į gamtą, pasivaikščiojimai, darbas sode, darže. Turistiniai žygiai sudaro galingą kovos su širdies bei kraujagyslių ligomis arsenalą.

Šeiminkės turėtų daugiau domėtis racionali mityba.

Protingas darbo ir poilsio derinys, maisto režimas — tik pasitarnaus mūsų sveikatai.

Svetlana Sako Stalinas Pagreitinęs Savo Mirtį

Londonė, Anglijoje, išspausdinti Stalino dukters Svetlanos memuarai teigia, kad Stalinas pagreitinęs savo mirtį. Jis įsivaizdavęs, kad gydytojai nori jį nuuodyti, todėl neįsileidęs į Kremlių gydytojo keletą mėnesių. Tik kai jis pradėjęs dusti, buvę dedamos visos pastangos išgelbėti jo gyvybę, bet jau nebepavykę. Jis labai kankinąsis 12 valandų. Veidas pasidarys tiesiog juodas. Jis mirė nuo kraujo išsiliejimo į smegenis.

Svetlana sako, kad dieną prieš mirtį jis buvęs garų pirtyje, ko joks gydytojas nebūtų leidęs.

Svetlana perstatanti savo tėvą labai žiauriu, bet jis nežinojęs kaip užmušti. Bet daugelis žuvo. Svetlana sako, kad ji savo jaunystėje mačiusi, kaip dingę visos jos tetos ir dėdės. Nekurie po daugelio metų grįžę, o kiti visai negrįžę.

Jos tėvas bijojęs minių žmonių. Jis neketęs užsieniui suknelių ir kvepalų. Du sykius jis drožęs ranka jai per veidą, kai esant 17 metų amžiaus, kai ji įsimylėjusi į jauną žydą dramaturgą.

Kuomet jo vyriausias sūnus Jaša norėjęs nusizudyti dėl nepavykusių vedybų, tėvas sušūkęs jį: "A, nepataikei, didelės kvailys!"

Mrs. Franklin, kuri skaitė

Kambariai dėl EXPO 67

Rezidencinis distriktas
Sodas, Maudymosi Baseinas
Arti Miesto Subvės
\$5.00 ir \$6.00 į dieną
Rašykite angliškai
P. O. Box 32,
Montreal 9, Que.

Dėl Kambarių

Kure manote atsilankyti į Expo 67, bet neturite vietos pernaktoti, kreipkitės šiuo adresu: Lodgexpo, Cité du Havre, Montreal, P. Q.

Telefonu galima kreiptis: 397-8397. Long distance: 514-397-8397.

Jos memuarus, sako, kad politiniai Tarybų Sąjungos priešai nesuras medžiagos savo politiniam kromeliui jos memuaruose.

Beje, užvesta byla prieš kitą jos memuarų leidėją. Sako jis neturėjo leidimo. Memuarai paskelbti rusų kalba.

TRUMPAI

J. Jonikas — 100,000-tasis

Juozas Jonikas, baigęs šiais metais Alytaus mechaninį technikumą, kartu su metalų piovimo specialisto diplomu gavo Lietuvos Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos atminimo raštą, kuriame pažymėta, kad jis yra 100-tūkstantasis žmogus, Tarybų valdžios metais Lietuvoje baigęs specialų vidurinį mokslą.

J. Jonikas yra taip pat vienas iš 11,340 jaunųjų specialistų, kurie šiais mokslo metais baigė specialiasias vidurines mokyklas.

Tokių mokyklų Lietuvoje dabar yra 82. Jose mokosi apie 60 tūkstančių vaikinių ir merginų.

1,000 su Daina

1,000 Lietuvos studentų dalyvavo trečiojoje Pabaltijo studentų dainų šventėje Estijoje, Tartu mieste.

"Suktinis" — Lenkijoje

Lenkijoje viešėjo kauniečių pavyzdinis liaudies šokių kolektyvas "Suktinis", neseniai surengęs savo 900-ąjį koncertą.

"Oktavo" Aukso Smiltys

Estradinis kauniečių orkestras "Oktava" (vadovas M. Tamosiūnas) vėl išvyko į Bulgariją. Pereitais metais sėkmingai koncertavę bulgarų publikai, kauniečiai šiais metais pakvietė ilgesniam laikui.

Vasaros sezono įkarštyje, liepos ir rugpjūčio mėnesiais, Kauno "Oktava" gros garsiajame Juodosios jūros Aukso smilčių kurorte.

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATORA IR MENAS"

Dvisavaitinis žurnalas "ŠVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "Tarybinė Moteris", "Mokslas ir Gyvenimas" ir "Mūsų Sodai".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokesčių apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Švyturys" — \$5.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00. Valsčių laikraštis — \$2.50, Jaunimo Gretos — \$2.50, Kultūros Barai — \$3.00, Mūsų Gamta — \$4.50, Nauja Technika — \$4.00, Liaudies Ūkis — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį, o metinės ne vėliau spalio mėnesį.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGĖJOS

Prenumeratos kaina:

Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50.

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

KUR TIKRIEJI KALTININKAI

Francijos prezidento Charles de Gaulle vizitas sukėlė didelį triukšmą Kanadoje. Spauda, radijas, televizija turėjo tikrą pikniką. Buvo numesta į šalį viskas, etika, mandagumas. De Gaulle buvo perstatytas kaip koks piktadaris, noris sudraskyti Kanadą. Ir jie visi gerai žinojo, kad de Gaulle tik bandė pasigerinti francūzams. Panašiai, kaip gerinasi mūsų politikieriai visokių tautų pagėbėjams. Mūsiškiai, neišskiriant nei premjero, nei apgaulioja, žadėdami jiems visokią pagalbą, kad atgavus parastas pozicijas.

Kvebeko separatistai nėra de Gaulle produktas. Pats premjeras Johnsonas juk lakstė į Paryžių ir skundėsi, sudarinėjo sutartis, nepaisydamas Ottawos nepasitenkinimo. Jei de Gaulle gavo įspūdį, kad Kvebeko francūzai neturi lygių teisių Kanadoje, tai už tai kalti patys Kvebeko politikieriai. De Gaulle galėjo būti jų auka. Jis turėjo būti atsargesnis.

Kvebeko problema Kanadoje juk plačiai gvildenama. Darbavosi tam tikra komisija, debatuoja spauda, radijas, televizija. Dauguma pripažįsta, kad Kvebekas nėra tik šiaip sau provincija. Kanadą sudaro dvi pagrindinės tautybės, anglai ir francūzai, kurie sukūrė konfederaciją. Giliau numatoma sako, kad reikia keisti konstituciją, kitaip gali sugriūti konfederacija. De Gaulle tik tiek pridėjo, kad jis pažadėjo padėti Kvebeko francūzams atsiekti to, ko jie siekia. Jis nesiūlė nieko, nekurstė sukilti.

Daug kas Kanadoje tvirtina, kad francūzai turi teisę ir atsiskirti nuo visos Kanados, jeigu jie nori. Taigi, daleidžiama, kad Kvebekas gali atsiskirti, jeigu jis nebus patenkintas. Klausimas tik tai, ar jis tą darys. Už tai, kad daugiau galvoją francūzai gerai supranta, jog atsiskyris nebus geriau, o gal dar blogiau. Išskaitant apsigynimo ir tarptautinių santykių, kurias dabar atlieka bendrai visos provincijos. Kiek nepriklausomybės turėtų valstybė su 6 milijonais gyventojų?

Kanados spauda, radijas, televizija, visoki politikieriai, neparodė iki šiol konkretaus atsinešimo linkui Kvebeko problemos, neparodė taktiškumo ir ryšium su de Gaulle atsilankymu. Jis išsišokė, tai tiesa, bet kanadiečiai turėjo suprasti, kad jis visgi galva valstybės, kuri vaidina didelį vaidmenį pasaulyje; kad jis yra Kanados svečias. Bet jis buvo ujamas, kaip koks maistininikas, Kanados griovėjas.

JIE RODO SAVO SILPNYBĘ

Veiksniai baisiai nervuojasi dėl susitikimų su tautiečiais iš Lietuvos. Spauda pilna tarimų, draudimų ir net bauginimų tiems, kurie linkę susitikti su tėvynainiais ir pasikalbėti. Tas rodo jų pozicijos silpnybę.

Jeigu veiksmų pozicija tvirta, teisinga, tai ko bijoti susitikti? Juk tokie susitikimai gali padėti veiksniams perstatyti tėvynainiams savo poziciją, patraukti juos savo pusėn. Jų baimė rodo, kad jie gali pralaimėti. Susitikę su tėvynainiais jų simpatikai gali praragėti, pamatyti, kad jų vadovai veda klaidingų kelių. Už tai jie ir nenori susitikimų, pasikalbėjimų.

Jie dažnai sako, kad jie nori tikrų žinių apie Lietuvą. Gi svečiai iš Lietuvos yra geriausia informacija. Jie ten gyvena, stato, mato visus reikalus, visus trūkumus. Reikia tik pasiklausti juos, o jie mielai pasako viską. O kad jie neklauso tuščių plepalų apie Lietuvą, tai nereikia stebėtis, nes niekas geriau nemato, kaip veiksniai iškraipo faktus, kaip jie, savo akimis matę, savo rankomis budavoja Lietuvą.

Kurie sako, kad svečiai iš Lietuvos tik giria, aukština Lietuvą, kaip paruošti propagandistai, taip pat meluoja. Jie žino, ant kokių pagrindų jie pradėjo budavoti Lietuvą, kokius sunkumus turėjo pakelti, kas buvo nugalėta, kokie dar trūkumai yra, kaip juos bus galima pašalinti. Jiems nereikia jokio pasirošimo, jokios mokyklos. Jų mokykla — tikras gyvenimas. Jie pasakoja, kaip buvo, yra ir bus. Jų faktai paimti iš gyvenimo.

Mielas Sūnus Vietname

Dzūkėlis

Už tūkstančių mylių girdžiu aš balsą,
Karo lauke dejones mielo sūnaus.
Už tūkstančių mylių jam nieks nepriklauso
Ir nebe priklausys jo ainiams.

Už plačių vandenu — tolių toliai.
Apie tave aš maštau dienas naktis.
Karo žiaurumas, mirties pavojai.
Deginimas kraštas, baisi padėtis.

Žinau, ten gyvena žmonės teisingi,
Blogo nė mūs kraštui, nė žmonėms,
Tik mūsų turčiai nekultūringi
Kala jiems retėžius ir liepia devėt.

Tu mano sielos turtas, mielas sūnau,
Nuo pat kūdikystės tave puoselėjau.
Ar dar esi gyvas, aš nežinau,
Iš karvedžių rankų išplėst nesusėpėjau.

Viskas ein' vėjais, tave padarė žudiku.
Už žudynes medaliai bus skirti.
Jei grįši be rankų, kojų, gyvent bus sunku.
Ak, žmogžudystės, neteisybė karti.

Gana jau karų — žudynių visiems laikams!
Daug kraujo išlieta ik šioliai:
Žemė ašaros, dejuos mūs vaikams,
Iškalbės, kad žmonės nebuvo broliai.

ATVIRAI KALBANT

Jungtinių Amerikos Valstijų administracija pirmiausia pasiūstengė ištirti, ar nebuvo suokkalbis išsukti negrus į tokius griežtus išstojimus. Komisija, tyrinėjusi negrų išstojimus, taipgi ir FBI, su pasitenkinimu raportavo, kad jokio suokkalbio nebuvo. Kitaip sakant, negrų išsiveržimas buvo neorganizuotas.

Bažnytininkai, prezidento L. B. Johnsono paraginti, pasimeldė, kad dievas sudraustų negrus, kad tokių išsiveržimų daugiau nebūtų.

Kiti surado, kad už tuos negrų išsiveržimus atsakomingi taip vadinamos Juodos Jėgos (Black Power) lyderiai Stokely Carmichael ir H. Rap Brown.

Atrodo, kad taip ir bus "išrištas" negrų nepasitenkinimo klausimas. Taip tai jis "rišamas" virš 100 metų. Už tai juo toliau, tuo vis aštriau negrai išstoja. Ir ką jie darys, kad jų gyvenimas neina geryn.

Negrų nelaimė tur būt glūdi tame, kad jie, kaip ir tyrinėtojai paskelbė, neorganizuoti, veikia be plano, nesusitarę. Jeigu jie būtų organizuoti, vieningi, tai nereiktų tokių riaušių deginimo pastatų, plėšikavimo. Jie galėtų daryti didelį spaudimą streikais, boikotais, demonstracijomis. Tada jie susilauktų didesnio pritarimo visuomenėje, organizacijose. Tokie išstojimai, kaip dabar, nėra užgirtini, jie daug gera nepadarys.

Vis daugiau ir daugiau balsų girdisi už baigimą karo Vietname. Jungtinių Tautų sekretorius U Thant labai atvirai pasakė, kad amerikiečiai veda tenai karą prieš Vietnamo tautą,

kuri nori būti nepriklausoma nuo svetimšalių.

Pažymėtina, kad trys Romos katalikų vyskupai endorsavo apeliaciją, kad būtų baigtas karas Vietname; kad derybomis būtų siekiama Vietnamo problemos išrišimo.

O ką daro amerikiečiai? Tai yra Johnsono administracija. Ji atnaujina karo laivą, kurio kanuolės gali pasiekti už 20 mylių. Reiškia, bus dar daugiau bombardavimo, naikinimo. Matyti labai dideli nuostoliai bombarduojant iš oro.

Generolai reikalauja siųsti daugiau kariuomenės. Ieškoma naujų būdų kovai su vietkongais. Skiriama daugiau pinigų chemikaliniam karui, naikinimui miškų, javų.

Bet ir tas, kaip sako Šiaurės Vietnamo premjeras, neišgąsdins vietnamiečių. Jie tikisi nugalėti įsiveržėlius, apginti savo nepriklausomybę.

Vietkongai neturi sunkių ginklų, jie negali bombarduoti amerikiečių bazių iš orlaivių, tačiau jie kartais užpuola su mažesniais ginklais. Aną dieną jie apšaudė amerikiečius tik 10 mylių nuo Saigono.

Bet amerikiečiai dažnai išbombarduoja savuosius. O pastaruoju laiku įvyko didelė nelaimė ant jų laivo Forrestal. Arti 200 žmonių žuvo ir sakoma, kad materialiai nuostoliai sieksią arti \$200,000,000.

Daug amerikiečių turto esą išseikvojama Vietname. Buvo iškelta, kad viena firma Vietname užsakė tiek tam tikrų vaistų, kad beveik 100 milijonų žmonių užtektų. Ji už tai pakūšusi kur reikia virš \$800,000.

Įdomiausia tas, kad įtariau, jog ji prekiauja ir su viet-

kongais.

Biznis is biznis, kaip tie angalai sako.

Vistik žėri

Lietuviški veiksniai diena dienu kartoja, kad Maskva baigia Lietuvą rusinti, alinti, bet V. Kastytis, J. Kardelio "pusbrolis" Toronte, Tėviškės Žiburiuose pats sumuša tuos verksnių plepalus, cituodamas Toronto didlapio The Telegram reporterį A. R. Einfrank, kuris lankėsi Vilniuje.

"Kalbėdamas apie Lietuvos dabartį", rašo V. Kastytis, "A. R. Einfrank sakosi buvęs nusteblintas didžiausio kontrasto tarp Maskvos ir Vilniaus. Žmonės čia gražiau apsirengę, geriau maitinami, jų veiduose matoma mažesnė 'didžiojo brolio' baimė nei Maskvoje. Vilnius tebėra Vakarų pasaulio dalis, nes ir patys rusai Lietuvą vadiną vakarietišku kraštu".

Taigi, Vilnius atrodo geriau už Maskvą. Ir kaip čia atsitiško. Pagal verksnių teigimus, jis turėjo būti visai nualintas.

Beje, tas jo korespondentas iš Telegram pastogės, atrodo, toks pat plepalas, kaip ir verksnių korespondentai. Prie to, matyti ir neapdairus. Pats korespondentas tai parodo. Kastytis, baigdamas ilgą straipsnį apie to korespondento pasakojimus apie Lietuvą, pastebi:

"Čia kanadietis padarė vienintelę klaidą, nes nuotraukoje užfiksuotas ne Vilniaus naktinis klubas, o Palangoje esanti moderni kavinė 'Vasara'." Minimas korespondentas pavadinno Vilniaus naktiniu klubu.

Prie to dar norėtūsi pridėti pora žodžių apie tą vakarietišką pasaulį. Buržuaziniai rašėvos vis giriasi vakarietišku pasauliu. Įdomu, o ką jie laiko vakarietišku, o ką ne. Kas žin, ar jie įskaito į vakarietišką pasaulį ir negrų getus, lušnyų distriktus? Visokias rasines diskriminacijas ir t. t.?

J. P.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

P. Bendžaitienė, Montreal, prisiuntė dar vieną naują prenumeratą.

A. O. Grinkai, Vancouver, atžymėdami sulaukimą pirmos savo anūkės bei tapimą gradpa ir grandma, paaukojo LB paramai \$5.00.

J. Viikeliėnė, Laval, Montreal, prisiuntė nuo B. Vekterienės \$2.00 aukų.

V. Klusas, Olha, Man., atsiunaujdamas prenumeratą paaukojo \$5.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Past

Prezidentas kad siųs Vie kariuomenės.

sę milijono vy Suprantama

Toronto Da kad pietinio V

menė, kurios darė visai nie

Amerikiečiai tuose kariauti, je žiūrėti tva

O amerikieci paskyrė dovan didesnius take

Mat jeigu taksai, tai d 29 bilijonus d

JAV jau ne vo skolas.

Jeigu mūsų reaguotų į an si į Kanados kaip jie reaga

Gaullo kalbar cijos, kai jis t nada būtų sa

Bet taip n

Jei kas pa rikiečių eko suvaržyti, ta verstas užsi

Geras pav Gordonas.

Didysis li Montreale v tuvių visuor

Veiksniai griebtis. Ji faktas, kad ateivių pa su tėvynain

Eilėje liet pa pasisaky gimtuoju ki palaikyti ilg vijoje.

Jie labai t Lietuvybi su gimtuoju žuvis ežere ežere.

Liaudies ūpa pakelie trijotai, ku mis paremi

Praėjusiu numeryje kad visas jo visą tūk

Labai ači niems drat

MONTR ko liberal pasitraukė testuodami Lesage iš jos prezide

Girdi, Le dovauti lib ko provinc traukti.

Pastabos

Prezidentas Johnsonas sako, kad siųs Vietnaman daugiau kariuomenės. Tuoj pasieks pusę milijono vyrų.

Suprantama kodėl.

Toronto Daily Star nurodo, kad pietinio Vietnamo kariuomenė, kurios esą 600,000 pasidarė visai niekam tikusi.

Amerikiečiai turį ne tik frontuose kariauti, bet ir užnugaryje žiūrėti tvarkos.

O amerikiečiams prezidentas paskyrė dovaną — 10 procentų didesnius taksus.

Mat jeigu nebūtų padidinti taksai, tai deficitas pasiektų 29 milijonus dolerių.

JAV jau nebegali didinti savo skolas.

Jeigu mūsų "patrijotai" taip reaguotų į amerikiečių kišimąsi į Kanados reikalus panašiai, kaip jie reagavo į prezidento de Gaullo kalbas Kvebeko provincijoje, kai jis ten lankėsi, tai Kanada būtų saugesnė.

Bet taip nėra.

Jeį kas pasiūlo ką nors amerikiečių ekonominei sauvalei suvaržyti, tai tas tuoj būna priverstas užsičiaupti burną.

Geras pavyzdys yra Walteris Gordonas.

Didysis lietuvių susitikimas Montreale vis dar aidėja po lietuvių visuomenę.

Veiksniai nežino kurio galo griebtis. Juos labai pritrenkė faktas, kad daugelis ir naujųjų ateivių parodė noro susitikti su tėvynainiais iš Lietuvos.

Eilėje lietuvių laikraščių telpa pasisakymai, kad ryšiai su gimtuoju kraštu būtini, norint palaikyti ilgiau lietuvių išeivijoje.

Jie labai teisingi.

Lietuvių išeivijoje be ryšių su gimtuoju kraštu užduos, kaip žuvis ežere po ledu negiliam ežere.

Liaudies Balso darbininkų ūpą pakelia tie didieji LB patrijotai, kurie net tūkstantinėmis paremia Liaudies Balsą.

Praejusiam Liaudies Balso numeryje skaitėt pranešimą, kad vienas amerikietis paaukojo visą tūkstantį.

Labai ačiū tiems visiems dosniems draugams.

J. Y.

MONTREAL. — Du Kvebeko liberalų federacijos nariai pasitraukė iš organizacijos protestuodami prieš savo lyderio Lesage išstojimą prieš Francijos prezidentą De Gaulle.

Girdi, Lesage netinkamas vadovauti liberalų partijai Kvebeko provincijoje. Jis turįs pasitraukti.

Gordon Lightfoot, liaudies dainų atlikėjas ir kompozitorius.

Ką Kiti Rašo

Ką gi tas pavaizduoja?

Associated Press daro štai kokį palyginimą: **Detroite per 4 dienas užmušti 36 žmonės, sužeista daugiau 1,000. Vietname per ištisą savaitę užmušti 164 kariai, sužeisti 1,442.**

Ar čia taikyta pateisinti švelninti karą Vietname, ar smerkti riaušes Detroite — neaišku. Tiek aišku, kad tai rodo du karus — Vietname ir daugiau negu penkiolikos Amerikos miestų.

Ten karas eina už apsaugojimą JAV stambių interesų, o čia savitarpio karas.

Jie turi ryšio, kad ir netiesioginio.

Kai Vietname išleidžiami du milijonai dolerių kas mėnesis karui, kurį dauguma amerikiečių laiko nereikalingu, o namie žmonės alksta ir "Didžiai draugijai" išlaidos pasuktos karo reikalams, nusivylę kantrybės pritrūkę žmonės imasi griežtų priemonių.

Tyrinėjusi Watts riaušes, Kalifornijos Universiteto (Los Angelėj) sociologų grupė sako: Riaušes kėlė ne iš kitur atvykę agitatoriai.

Riaušes kėlė ne iš pietinių valstijų naujai sugužęje negrai.

Vyriausia riaušių priežastis — **alkis, nusivylimas civilinių teisių dėsniu.**

Didelis eikvojimas Vietnamo kare taipgi daro savo poveikį. Kam gi eikvoti už 10,000 mylių milijonus dolerių, kuomet namie yra alkstančių ir skursstančių žmonių?

— Vilnis

Ar jau visiškai jis pablūdo?

Yra tokia organizacija, kuri vadinasi Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjunga. Jos pirmininku yra A. J. Kasiulaitis.

Birželio 15 d. tos savo partijos konferencijoje šitas žmogus pasakęs ilgą kalbą, kurios santrauką paskelbė menševikai savo čikagiškėje gazietoje. Skaitai ją žmogus ir galvoji: nejaugi krikščionių demokratų partijos galva jau visiškai pablūdo?

Ponas Kasiulaitis įsivaizduoja kokį ten baisų pavojų, kurio niekas niekur nė su žiburiu negalėtų surasti, ir tą savo pavojų vadina "miražu". Niekas daugiau, o "miražas" esančios bet kokios kalbos apie kultūrinį bendradarbiavimą su Lietuva ir jos žmonėmis. Prieš jį reikia kovoti visomis keturiomis.

Pasiklausykime:

"Vadinamasis bendradarbiavimo klausimas juk iš esmės yra ne kas kita, kaip miražas. Mūsų kojos, rankos ir širdys yra pavargę nuo kovos. Mus troškina nelaisvės troškuly. Svetinga, bet svetima žemė degina padus. O miražas dvelkia gaiviu tėvynės oru, svaigina normalaus gyvenimo viltimi. Ar nenustabu, kad ne viena ranka griebiasi miražo skverno?"

"Tačiau miražas lieka miražu. Bendradarbiavimo šešėliai jau šiandien supurtė lietuviškąją visuomenę kaip retas kas. O naudos iš jo jokios. Nei lašelio, nei grūdo. Ir nenustabu, nes bendradarbiavimas yra mi-

ražas.

"Bendradarbiavimas iš esmės yra Kremliaus žalčio gundyimas. Jis yra bolševikinio komunizmo plano dalis. Plano sunaikinti lietuvių kovojančią išeiviją. Panaudoti agentus ir nuširdžius patriotus. Panaudoti jaunimą ir senimą. Panaudoti meną prieš politiką. Kremlius žino mūsų silpnas vietas. Jis žino žmogišką smalsumą. Jis žino avantiūros traukimą. Jis žino lietuviybės meilę. Todėl šiuos jausmus naudoja.

"Vieniems jis siūlo lietuviškos knygos rinką, kitiems muzikos plokštelę, dar kitiems žodyną ar pokalbį prie pietų stalo. Tačiau visi Kremliaus žingsniai yra tik vilionė.

"Bolševikinis vėžys graso. Kai ką jis jau ėda. Vienintelė priemonė — visuomeninio kūno operacija. Skaudū, bet būtina. Ruoškimės jai kiek galėdami geriau. Darykime ją su meile žmogui. Bandykime jį gydyti tiesa ir faktų. Bet jei negyja, išpaukime jį be gailėsčio. Laiku operuotas visuomenės kūnas susveiks naujam darbui. Negydomas jis mirs".

Tai pakvaišusio protelio sapaliojimai.

— Laisvė

Ir "mongolai" geri

Ilgai ilgai mįslėjau ir negalėjau išspręsti mįslės: Kodėl Sidzikauskas ir kiti "veiksnių" tūzai pastarais mėnesiais taip pamėgo jų nekenčiamus azijatus?

Zuja ir Japonijoje, ir Pietinėje Korėjoje ir dar galas žino kur vis Azijoje.

Atsirado viena mergelė ir išaiškino "veiksnių militarinę slaptumą". Ji yra Mirga Pakalniškytė. Tiesa, ji pati pasisako "esanti nepakankamai apsiskaičiusi" Lietuvos "laisvinimo" reikalais, tad pasikliauja Algimantu P. Gurecku, kuris, matyti, yra kur kas daugiau apsiskaitęs už panelę Pakalniškytę.

O ką "veiksniams" pataria Mr. Gureckas? Nei daugiau, nei mažiau kaip "nusišpauti ant Jungtinių Valstijų ir Vakarų demokratijos", o Lietuvos "išlaisvinimo" ieškoti per Kinijos ir kitų Azijos ir Afrikos kraštų talką.

Taigi, reikėjo jaunos mergytės, kad atidengytų "veiksnių" planus. Viena nesuprantu, kaip "Naujienos" išdrįso patalpinti panelės Pakalniškytės "disertaciją", ir dar šeštadieniniame priede?

Juk kinai yra "mongolai". O afrikiečiai veiki visi negrai. Sakysiu, kinai apie Lietuvą žino gal tik iš Ievos Simonaitytės "Pikčiurnienės", kuri išversta į kinų kalbą. Bet vien dėl to tikėti, kad Kinija talkininkaus mūsų "veiksniams" nelengva patikėti. Bet, sako patari: "Skęstantis ir už šiaudo griebiasi".

— L. Jonikas

ŠYPSENOS

Ironiška, bet tiesa

"Žinai ką aš suradau?" sušuko vyras į žmoną, užpildydamas taksų blanką.

"O ką?"

"Kad Kanadoje reikia daugiau proto užpildyti pajamų taksų blanką, negu pajamas uždirbti".

Pasisekimo kelias

"Girdėjau, kad jums labai gerai sekasi. Gal galėtum pasakyti, koks kelias jus nuvedė į pasisekimą?"

"Kelias į pasisekimą yra pilnas moterų, kurios stumia savo vyrus pirmyn".

Gyvenk ir leisk kitiems

"Ką aš noriu pasakyti", aiškino apdraudęs kompanijos agentas, "kaip jūs žmona gyventų, jeigu jūs numirtumėt?"

"Aš manau, kad tai ne mano reikalas, kaip ji tuomet gyvens, bile tik ji dabar gerai laikosi, kol aš gyvas".

Kas nesiprausia

"Jungtinėse Amerikos Valstijose yra 65 milijonai televizorių, bet tik 45 milijonai maudynių namuose", aiškino vienas kaimynas kitam.

"Tai kas?"

"Būtų įdomu sužinoti, kur tie 20 milijonų, kurie nesimau dė žiūri televizijos".

MONTREAL. — Tarybų Sąjunga perka Kanadoje 75 milijonus bušelių kviečių už \$150,000,000.

Kanada ir Tarybų Sąjunga yra sudariusios trijų metų sutartį kviečių klausimu. Pagal tą sutartį, Tarybų Sąjunga turės pirkti Kanadoje dar 4 milijonus tonų kviečių.

SAIGON. — Pietų Vietnamo valdžia skelbia, kad uždarys visas francūzų mokyklas.

WINNIPEG. — Agrikultūros ekspertai apskaičiuoja, kad Vakarų Kanadoj dėl sausros grūdų derlius šiemet bus per pus mažesnis, negu buvo pernai. Pernai buvo prikulta 825,000,000 bušelių.

Nežiūrint to, Kanada galėsianti parduoti kokius 500,000,000 bušelių, nes grūdų sandėliuose yra gana daug.

OTTAWA. — Dvylika tūkstančių Kanados pašto tarnautojų eisį į vienos dienos protesto streiką, kadangi 2,500 klerkų, kurie šventė Dominion Dieną pirmadienį, negavo mokėti už tą dieną, nors jie nedirbo.

Kadangi ta diena pripuolė šeštadienį, tai valdžia perkėlė į pirmadienį.

Montrealo žinios

Buvo pranešta, kad mirė J. Strimas. Veik tuo pat metu mirė ir J. Mačiulaitis, sulaukęs 76 metų amžiaus. Kanadon buvo atvykęs prieš pirmą pasaulinį karą. Paliko žmoną, keturi sūnus ir sesutė Montreale.

Išsėkitės, mieli tautiečiai, Kanados žemėje, o artimesiems gili užuojauta liūdėsio valandoje.

Serga V. Mikalaušienė. Gydos Lachine Generalinėj ligoninėj.

Taipgi serga P. Petrauskas, Royal Victoria ligoninėj.

Serga P. Skirka, gydos Royal Victoria ligoninėj.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti.

B. J. Robinson (Jean Kuprytė) susilaukė dukrelės. Motina labai naujagimis jaučias. O.K. B. K.

Padėka

Nors jau gerokai pavėluota, bet visgi noriu išreikšti širdingą padėką per spaudą.

Man susirgus, teko turėti sunkią operaciją. Teko gerokai pasikamuoti, kol pasveikau. Daugelis mane atjautė. lankė, siuntė gėles, brangias dovanas. Visa tai padėjo pernešti sunkią ligą. Norėčiau visus išvardinti, bet užimtų daug vietos. Tad noriu visiems, giminėms ir draugams, kurie padėjo sugrįžti į sveikatą, padėkoti bendrai.

Taipgi, ačiū, labai ačiū, niekad nepamiršiu jūsų.

Valerija Vekterienė Maschouski, Que.

MONTREAL. — Kvebeko Darbininkų Federacija siūlo, kad kaliniams būtų mokamos unijinės algos už jų atliekamą darbą.

Kai kas mano, kad tai būtų paakstinimas bedarbiams patekti į kalėjimą.

MONTREAL. — Čia kalbama, kad SIU gali pakslebti streiką prieš Didžiųjų ežerų laivų kompanijas.

SIU priklauso 5,400 jūrininkų.

Neseniai susitiko Toronte du baletininkai, Kanados baletos šokikas Rudolf Nurejev ir Danijos šokikas ir koreografas Erik Bruhn.

"Gelbėkimės, Skaldo Mus"

Verksniai (atsiprašom, veiksniai) tikrai bėdoje. Jų spaudoje atsisaukimai, perspėjimai ir net grumojimai tiems, kurie linkę susitikti su Tarybų Lietuvos žmonėmis. Susitikimai, pažintys — visa tai griaua verksnių skleidžiamą propagandą prieš Tarybų Lietuvą. Įpuolę į desperaciją užmiršta net peikti Tarybų Lietuvos santvarką. Visos kanuolės nukreiptos į "okupantą".

Bet juo labiau jie verkia, tuo daugiau žmonių pamato, ant kokių silpnų pagrindų jie stovi. Štai ištrauka iš Girnakalio straipsnio, tilpusio Vienybėje, kuriame jis labai aiškiai perstato verksnių veiklos tuštumą. Jis rašo:

"Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba rašo, kad 'sulaikytinas skaldas žygis' ir imasi žygio sulaikyti išeivijos sportininkus nuo kelionės į Lietuvą. Taip, lietuviams reikia vienybės, skaldą žygiai sulaikytini. Tik... šį kartą tautos jėgų

skaldytojo vaidmenys turime ne sportininkus, bet PLB valdybą ir jai pritariančius.

"Laikas eina, o mūsų pareiga jžiūrėti žmonių gyvenimo ir minties raidą ir kryptį. Štai prieš kokią aštuoneta metų vos vienas kitas žmogelis buvo ujamas už 'ereziją', už pasiilgimą ryšių su tėvyne ir tautos branduoliu. Daug kas pamažu suprato, kad tų ryšių ieškojimas nėra joks tautinių reikalų išdavimas, nėra joks Lietuvos išpardavinėjimas. Daug kas suprato, tik ne veiksnų valdybos. Gaila.

"Nereikia stebėtis, kad mūsų išeivijos visuomenėje domisi savo tautos ir tėvynės likimu, nes toje visuomenėje pirmasis jausmas dar tebėra patriotizmas. Bet vis daugėja žmonių, kurie vienu ar kitu būdu susiduria su faktais, daug ko patiria ir sieloje faktais paremti sprendimai užgožia bolševikų neapykantos jausmų kompleksą. Pirmoje vietoje — ne jausminiai nusiteikimai, o šaltai apsvaistytas reikalas!

"Ir taip turime, kad viena pusė patys siekia ir kitiems pataria į Lietuvą nuvažiuoti į svečius, kalbėtis su iš Lietuvos atvykstančiais žmonėmis, skaičiuoti Lietuvoje leidžiamą spaudą, susirašinėti ir visokiais kitokiais būdais nevengti pamatyti Lietuvos veido ir parodyti savo veidą. Ir kita pusė: su iš Lietuvos atvykstančiais nesikalbėti, nuo Lietuvos lankymo susilaikyti, Lietuvos spaudos vengti, Lietuvoje gyvenančių lietuvių nei darbų nei kūrybos nevertinti ir t. t. Ir kai šie pastarieji nuo savo tautos atsiribotojai patys skelbiasi esą tik-

rieji tėvynės mylėtojai ir kai kitaip manančius vadina net judošiais, tai čia turime būklę, kuriai reikia pasipriešinti.

"PLB valdyba sakosi, kad ji 'imasi pastangų nuo tokio žygio sulaikyti', sportininkų išvyką į Lietuvą suardyti. Žinoma, tokiomis priemonėmis, kaip pasireiškė kai kuri spauda, nuo žygio sulaikyti galima. Bet tokiomis priemonėmis, kokiomis pasireiškė pavyzdžiui Draugo padegėlis Šoliūnas, amžinai švaistytis negalima. Melais, niekinimu ir panašiomis priemonėmis galima kovoti, bet negalima laimėti. Šiomet sportininkai į Lietuvą gali nenuvykti (nors tuo tarpu į tai nepanašu), bet niekas šiandien negali tvirtinti, kad kas nors kitąmet nebandys iš naujo. Vieną kartą vis tiek nuvyks, nes nuo tautos branduolio atsiribotojų eilės kasmet mažėja.

"Nuvyks. Parvyks. Ir kas tada? Susiskaldymas? Ne, jokia susiskaldymo, tik labiau išryškės kai kurių išeivijos grupių atskilimas nuo tėvynės ir tautos. Reikia griežtai vengti to, kas mūsų nedidelę tautą skaldytų, blaškytų jos jėgas. Gi iš kitos pusės — nėra joks tautinis uždavinys nei pareiga laikytis tų dešimtmečiais užkietėjusių pažiūrų, kurios vis labiau ryskėja, ne kaip sveiko proto sprendimai, bet kaip psichiniai negalavimai.

"Iš tiesų yra pagrindo manyti, kad susiskaldymo baubo reakcininkai nebijo. Iš jų pusės girdimi balsai apie 'išmetinus iš bendruomenės'. Iš jų pusės ryšių šalininkai patiria daug šmeižtų ir diskriminacijos visuomeniniam darbe. Reakcininkai ir nepagalvoja, kad pavyzdžiui, neužtarnautų pamazgų pilstymas ir siekimas pakenkti Vienybės laikraščiu, jei kada nors galėtų būti pamiršta, tai tik vardan išeivijoje tautinių jėgų nesklaidumo. Reakcininkų įžeidinėjamieji irgi yra žmonės, jiems taikoma diskriminacija puikiai jaučia ir gal net pergyvena. Jokia PLB valdyba nėra pajėgi numatyti reakcininkų niekingo elgesio pasekų.

"Ne tokios, kaip PLB valdyba numatė, pastangos šiandien reikalingos. Man tikrai yra žinoma, kad pavyzdžiui, išeiviai sportininkai iš 'anos pusės' pinigų numatę ne tik neprašyti, bet ir duodami neimti. Tikra, kad tai žino ir tie, kurie garsino Modestavičiaus pareiškimą. Už tai gal PLB valdyba 'padėtų pastangų' aną plačiai spaudoje garsintą Modestavičiaus pareiškimą pavadinti tikruoju jo vardu, jo autoriui garbės neteikiančiu?

"Ne skaldant, o prie tautos kamieno jungiantis, reiktų pasirūpinti, kad 'aną pusę' būtų išlydimi jauni vyrai su vilnimi, kad jų žygis bus naudingas tautai ir išeivijai. Jie Lietuvoje turėtų užimponuoti ne tik geru sportu, bet ir puikiu elgesiu, labai gerai apgalvotais pareiškimais ir t. t. Yra vilčių, kad šie vyrai gerai ir pasirodys, bet tai žada atsitikti be veiksmų veikimo.

"Tai šen, tai ten paskaitome, kad ryšių su tėvyne ieškotojai ateityj net busi teisiami. Šie būsiami teisėjai yra labai panašūs į vieną Selma Lagerloef švedų valstietį, kuris klajojo po laukus, dainavo keistas dainas ir tarėsi esąs Portugalijos imperatorius... Ir mūsų tarpe lietuviškieji Portugalijos imperatoriai smerkia Maironio, Vaižganto ir Donelaičio knygas vien todėl, kad jos printed in USSR. Gal PLB valdyba malonėtų nuo tautos atsiribojančių tiems pasakyti, kad jie tėra tik 'Portugalijos imperatoriai'?"

LONDONAS. — Jungtinių Amerikos Valstijų administracija vetavo Britanijos sutikimą parduoti Peru valdžiai 6 britiškus bomberius.

Mat tie bomberiai buvo pabudavoti su amerikiečių pagalba, o amerikiečiai nenori parduoti bomberius Peru valdžiai.

TORONTO. — Teisėjas C. A. Thoburn nutiesė developerį Reuben Dennis užsimokėti pabaudos \$40,000 ar eiti į kalėjimą 4 metams ir 4 mėnesiams už nesumokėjimą taksų ant \$115,000.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždaugalus, karpetus, chesterfieldus ir bilė ką, kas tik yra jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausiajį STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679

VERDUN, QUE.

Mirus

Juozui Strimui

Reiškiame giliausią ir nuoširdžią mūsų užuojautą velionies žmonai Petronėlei, dukrai Kristinai (Šimonėlienei) ir visiems giminėms ir jo artimesiems.

J. J. Vilkėliai A. M. Jonušiai J. A. Lesevičiai T. A. Mikuliai V. Labūnaitis M. M. Gudai J. S. Petroniai J. V. Knystautai A. E. Morkevičiai J. A. Brakniai	E. Vilkis M. A. Paragiai V. O. Verbylai P. F. Nakai B. J. Jarmolinskai F. A. Siuplevičiai J. E. Petrauskai E. O. Strėliai J. E. Urbanavičiai
---	--

Montreal, Que.

R. HAGA

Kartą, da...
 slinkus, per...
 ruotų Fonse...
 prieš mirtį...
 raktą. Jie g...
 dabar, kai...
 Tose knygo...
 gėdos, sielv...
 istorijų, ne...
 apie apviltą...
 parduotą sa...
 čios tarnų...
 kaip godum...
 kaip meilė...
 torijų užtek...
 didelių rom...
 išnykusios...
 kronikoje r...
 tas net Fon...
 ra nė užuo...
 gyvenimo i...
 amžinai, ir...
 riau.

Taip mir...
 bičiulis ir...
 Kai Fons...
 tas, aš atėj...
 žiūrėti. Už...
 gu, jis atro...
 žus.

Tuo metu...
 moteris, ku...
 si, ir padav...
 lio kaulo m...
 dais, rastu...
 nės. Juos a...
 Viename m...
 ta damos g...
 susimąstius...
 antrame —...
 veidas, gra...
 nas. Matyt...
 sūnus, o de...
 ko nežinau...
 Rytojau...
 Fonseką p...
 vės buvo k...
 kė pakasy...
 tyti.

Iš kapin...
 manęs lauk...
 žė antspau...
 mentus, ir...
 valdyti vis...
 sumokėjau...
 kitokius m...
 siau su ne...
 mai man...
 dabar aš...
 Taip, aš...
 kurių taip...
 ko be joki...
 manęs ned...
 dau gūdzia...
 laiko, kai...
 širdį man...
 abejonės, r...
 natvė. Bet...
 skaudi nak...
 sirodys da...
 Sėdint m...
 v vakariei...
 nešė, kad...
 dama lauk...
 ninko. "T...
 nežinanti...
 tį", — nus...
 norėjau p...

R. HAGARDAS

Vertė J. Stukas

Montesumos Duktė

(Tąsa)

Kartą, daugeliui metų pralinkus, perskaičiau visus šifruotų Fonsekos užrašų tomus: prieš mirtį jis man davė šifro raktą. Jie guli priešais mane ir dabar, kai rašau šias eilutes. Tose knygos radau nemažą gėdos, sielvarto ir nusikaltimų istorijų, nemažą pasakojimų apie apviltą pasitikėjimą, apie parduotą sąžinę, apie bažnyčios tarnų žiaurumą, apie tai, kaip godumas nugali meilę ir kaip meilė nugali mirtį. Tų istorijų užtektų bent pusimčiui didelių romanų. Bet šioje seniai išnykusios ir užmirštos kartos kronikoje nėra karto nepaminėtas net Fonsekos vardas ir nėra nė užuominos apie jo paties gyvenimo istoriją. Ji dingusi amžinai, ir tai, gal būt, net geriau.

Taip mirė geriausias mano bičiulis ir geradarys.

Kai Fonseka buvo pašarvotas, aš atėjau dar kartą į jį pažūrėti. Užmigęs amžinu miegu, jis atrodė ramus ir net gražus.

Tuo metu prie manęs priėjo moteris, kuri buvo jį apiplovusi, ir padavė du dailius dramblio kaulo medalionus su atvaizdais, rastus ant velionio krūtinės. Juos aš iki šiol tebeturiu. Viename medalione atvaizduota damos galvutė su švelnia ir susimąčiusia veido išraiška; antrame — mirusio jaunuolio veidas, gražus, bet labai liūdnas. Matyt, čia buvo motina ir sūnus, o daugiau apie juos nieko nežinau.

Rytojaus dieną Andrašą de Fonseką palaidojau. Laidotuvės buvo kuklios, nes jis prisiekė pakasynoms pinigų nešvaistyti.

Įs kapinių grįžau namo, o čia manęs laukė notaras. Jie sulaužė antspaudus, perskaitė dokumentus, ir dabar aš jau galėjau valdyti visą velionio turta. Kai sumokėjau paveldėjimo bei kitokių mokesčius ir atsitiesiau su notarais, jie išėjo, žemai man lankstydamiesi. Juk dabar aš buvau turtingas!

Taip, aš pralobau, ir turtai, kurių taip troškau, man atiteko be jokio vargo. Tačiau jie manęs nedžiugino. Aš praleidau gūdžiausią vakarą nuo to laiko, kai atvykau į Ispaniją. Širdį man draskė liūdesys ir abejonės, mane slėgė nyki vienvatė. Bet aš nežinau, kad šita skaudi naktis rytmetį man pasirodys dar baisesnė.

Sėdint man prie stalo ir nevakarieniaujant, tarnas pranešė, kad svetainėje kažkokia dama laukianti velionio šeimininko. "Tur būt, klientė, dar nežinanti apie Fonsekos mirtį", — nusprendžiau aš ir jau norėjau paliepti tarnui ją iš-

prašyti, bet paskui pagalvoju, kad, gal būt, galėsiu jai ku nors padėti arba bent išklausyti jos ir laikinai užmiršti savo paties sielvartą. Todėl liepiau atvesti damą pas mane. Į kambarį įėjo aukšta moteris, apsigobusi tamsiu apsiaustu su kapšonu, kuriuo buvo pridengtas veidas. Aš nusilenkiau ir ją pasodinau, bet staiga ji vėl atsistojo ir tyliu balsu greitai pasakė:

— Aš norėjau matyti doną Andrašą de Fonseką, o ne jus!

— Andrašą de Fonseką šiandien palaidojome, — atsakiau. — Visais reikalais aš buvau jo pagalbininkas ir likau jo įpėdiniu. Jei galiu jums kuo nors padėti, mielai patarnausiu.

— Jūs toks jaunas, pernelg jaunas, — sumišusi murmėjo dama, — o tas reikalas baisus ir skubus. Ar galima jums tikėti?

— Spręskite pati, senjora.

Siek tiek pagalvojusi, dama nusimetė apsiaustą, po kuriuo buvo vienuolės rūbai.

— Klausykite, — tarė ji. —

Šiandien aš turiu dar daug rūpesčių ir vos suradau laiko čia ateiti vienu gailėstingumo reikalui. Aš negaliu grįžti tuščiomis rankomis, todėl privalau jums tikėti. Bet pirmiau prisiekite šventos dievo motinos vardu, kad manęs neišduosite.

— Aš jums prižadau, — atsakiau. — O jeigu to neužtenka, baigsime šį pokalbį.

— Nepykite ant manęs! — maldavo moteris. — Jau daugelį metų aš neau išėjusi už vienuolyno sienų, o dabar mane prislėgė didelis sielvartas. Man reikia kuo stipriausių nuodų. Aš jums gerai užmokėsiu.

— Žudikams aš nepadedu, — atsakiau. — Kam jums prireikė nuodų?

— O, aš negaliu... Bet matau, kad man teks pasakyti. Šiandien mūsų vienuolynė turi mirti viena moteris, beveik dar mergaitė, jaunutė ir graži. Ji sulaužė įžadus ir šią naktį mirs drauge su savo kūdikiu. Ji, ji... o viešpatie! juos abu užmūrys gyvus vienuolyno sienoje, to paties vienuolyno, kurį jinau išniekino. Toks yra nuosprendis, ir jo negalima nei panaikinti, nei sušvelninti. Aš esu to vienuolyno abatė — neklauskite nei mano vardo, nei kaip vadinasi vienuolynas, — ir myliu tą nusidėjėlę tartum savo dukterį. Tik dėka ypatingų mano nuopelnų bažnyčiai ir dėka slaptų mano globėjų man pavyko išgauti jai aukščiausią malonę: prieš užbaigiant tą darbą, aš galėsiu jai paduoti taurę vandens, į kurį bus primaišyta nuodų, ir ta's nuodais suvilgyti kūdikio lūpas, kad jie abu greit numirtų. Aš galėsiu

tai padaryti, neapsunkindama savo sielos nuodėme, nes turiu slaptą jos atleidimą. Tad padėkite man tapti nekalta žudike ir išgelbėti tą nusidėjėlę nuo pasakutinių žemiškų kančių.

Nerandu žodžių aprašyti, ką jaučiau, klausydamas šito baisaus pasakojimo. Iš siaubo sustingęs, veltui bandžiau ką nors atsakyti, ir staiga man dingtelėjo šurpi mintis.

— Toji moteris vadinasi Izabela de Siguensa? — paklausiau aš.

— Taip, — atsakė abatė, — pasauliečiai taip ją vadino, nors aš nesuprantu, iš kur jūs tai žinote.

— Šiuose namuose daug kas žinoma, šventoji motina. Sakykite, ar galima ją išgelbėti pinigais arba kokiais nors pažadais?

— Neįmanoma: nuosprendį patvirtino Gailėstingumo tribunolas. Ji turi mirti po dviejų valandų. Ar duosite man nuodų?

— Galiu duoti tik tada, jei tikrai matysiu, kam jie skirti. Iš kur aš žinau, gal jūs visą šią istoriją tik išsigalvojote ir nuodus panaudosite tokiu būdu kad man paskui teks atsakyti prieš įstatymą. Aš jų duosiu tik su viena sąlyga: aš turiu pats matyti, kaip juos panaudosite.

Truputį pagalvojusi, abatė pasakė:

— Gerai, taip galima: man išsyk bus atleista ir šita nuodėmė. Bet jums teks apsilviki vienuolio abitu su kapšonu, nes tie, kurie vykdys nuosprendį, neturi nieko žinoti. Tačiau kiti žinos, ir aš įspėju: jei prisitarsite, jūsų lauks griežta bausmė. Bažnyčia žiauriai keršija tiems, kas išduoda jos paslaptis, senjore.

— Kada nors tos paslaptys pačios atkeršys bažnyčiai, — atsakiau su kartėliu. — O dabar atleiskite, man reikia surasti tinkamų lašų. Jie turi paveikti greit, bet ne perdug staigiai, kitaip jūsų šunys pamatys, kad grobis jiems išsprūdo, dar neužbaigus to velniško darbo. Štai šitie mums tiks, — ir parodžiau jai buteliuką, išimant iš skrynelės, kur buvo laikomi nuodai. — Renkitės šventoji motina, ir einam, atlikime tą jūsų "gailėstingumo reikalą".

Ji neprieštaravo, ir mes išėjome. Greitai perėję triukšmingas gatves, įžengėm į senamiestį ir nusileidome prie upės. Čia abatė parodė valtį, laukiančią prie krantinės. Susėdė į ją, ėmėm plaukti prieš srovę. Pasyrus daugiau kaip mylią, valtis pasuko į priekuplankę ties aukšta siena. Mes išlipome į krantą, prisitartinome prie aklinų durų, ir abatė triskart pasibeldė. Trinktelėjo durų langelis, už jo tamsoje neaiškiai subolavo kažkieno veidas. Žmogus kažko paklausė, mano palydovė jam tyliai atsakė. Po kurio laiko durys pravirė, ir mes at-

sidūrėme dideliame aptvertame apelsinų sode.

— Aš jus atvežiau į mūsų namus, — kreipėsi į mane abatė. — Jei atsitiktinai žinote, kur esate ir kaip vadinasi ši vieta, jūsų paties labai prašau viską užmiršti, kai tik vėl išesite pro šitas duris.

Nieko nesakydamas, aš dairiausi aplink. Štai tas drėgnas, tamsus suolas! Tur būt, čia de Garsija sutiko vargšę merginą, kuri šią naktį turi mirti.

Paėjėję sodu kokį šimtą žingsnių, vėl sustojome prie žemo namo, pastatyto maurų stiliumi. Čia mano palydovė irgi pasibeldė į duris, bet šį kartą derybos truko ilgiau. Galų gale durys atsidarė, ir mes patekome į siaurą, ilgą, vos apšviestą koridorių. Jo gilumoje pastebėjau vienuoles, kurios šmėžavo į abi puses, tartum šikšnosparniai kapinyne. Abatė vedėsi mane koridoriumi, kol priėjome duris dešinėje pusėje. Ji atidarė duris, įleido mane į celę ir paliko vieną tamsoje.

Daugiau kaip dešimt minučių aš stovėjau, o į galvą man skverbėsi prieštaringsiausias mintys, kurių nenorėčiau prisiminti. Bet pagaliau durys vėl atsidarė, ir įėjo abatė, lydima augaloto vienuolio, apsilvikiusio baltu dominikonų abitu. Jo veido negalėjau įžiūrėti, nes ant galvos jis buvo užsimovęs tokį pat baltą smailų gobtuvą: pro išpiovas tebuvo matyti vien akys. Kurį laiką vienuolis žibinto šviesoje mane stebėjo. Paskui prašeko:

— Būk sveikas mano sūnau. Motina abatė man papasakojo apie tavo reikalą. Tokiems dalykams tu per jaunas.

— Jei būčiau vyresnis, nuo to jie nepasidarytų malonesni, šventasis tėve. Jūs žinote, apie ką čia kalbama. Manęs prašė mirštamų nuodų tam tikram gailėstingumo reikalui. Nuodų aš atnešiau, bet turiu pats įsitikinti, kad jie bus panaudoti pagal paskirtį.

— Sūnau mano, tu labai įtarus! Bažnyčia žudynėmis neužsiima. Toji moteris turi mirti, nes jos nuodėmė įrodyta, o pasitaru juo metu šitoks pasileidimas plinta kaip ankrytis. Todėl po ilgų maldų ir apmąstymų, bergždžiai ieškoję aplinkybių, galinčių sušvelninti jos likimą, ją pasmerkė mirti tie, kurių vardai tokie šventi, jog nevalia jų minėti. O aš — de ja! — turiu čia sekti, kaip įvykdytas nuosprendis su šio kiais tokiais nukrypimais, kuriuos per savo maloningumą leido aukščiausiasios jos teisėjas. Matau, kad tau, mano sūnau, reikia dalyvauti, atliekant šį gailėstingą darbą, todėl jokių klūčių nedarysiu. Motina abatė tave jau įspėjo, kokia bausmė laukia tų, kas išduoda bažnyčios paslaptis? Tavo paties labai prašau to neužmiršti!

— Aš ne plepys, šventasis tėve, ir nėra reikalo mane įspėti. Bet štai dar kas. Už šią vizitą man turi būti gerai užmo-

kėta, nes nuodai brangūs.

— Nebijok, gydytojai! — atsakė vienuolis truputį su panieka. — Sakyk savo kainą, ir tau bus užmokėta.

— Aš prašau ne pinigų, šventasis tėve. Aš pats nemažai užmokėčiau, kad tik nereiktų čia būti šią naktį. Aš prašau suteikti man galimybę pasikalbėti su mergina prieš jos mirtį.

— Ką!? — sušuko vienuolis. — Tikiuosi, ne tu ją suvedžiojai? O jei taip, tu tikras akiplėša, vertas tokio pat likimo!

— Ne, šventasis tėve, ne aš. Izabelą de Siguensą esu matęs tik vieną sykį ir nė karto su ja nekalbėjau. Ją suviliojau ne aš, bet tą žmogų pažįstu. Jie vadinasi Chuanas de Garsija.

— Šit kaip? — greit pratarė vienuolis. — Ji nieku būdu nenorėjo pasakyti tikros jo pavardės, net grasinant kankinimais. Vargšė paklydusi siela, jos paklydimas buvo nuoširdus. Apie ką gi tu nori su ja kalbėti, sūnau mano?

— Noriu iš jos sužinoti, kur išvyko tas žmogus. Jis yra mano priešas, ir aš jį persekioju, kaip persekiojau iki šiol. Man ir mano šeimai jis padarė daug daugiau blogo, negu tai vargšei merginai. Neatsmeskite mano prašymo, šventasis tėve, kad galėčiau jam atkeršyti už save ir už bažnyčią.

— Dievas yra pasakęs: "Mano yra kerštas, ir aš atsilyginsiu!" Bet, gal būt, sūnau mano, dievas tave pasirinko savo keršto įrankiu. Aš tau leisiu su ja pakalbėti. Apsivilk šiais rūbais, — jis man padavė baltą dominikonų abitą su tokiu pat kapšonu, — ir eik paskui mane.

— Pirmiau reikia atiduoti abatei nuodus, — pasakiau jam, — nes aš pats nenoriu merginai jų siūlyti. Imkite šį buteliuką, šventoji motina, ir kai ateis laikas, išpilkite į vandens taurę. Gerai suvilgykite kūdikio lūpas ir liežuvį, o kas liks — atiduokite motinai ir žiūrėkite, kad viską išgertų. Dar nebus įmūryta paskutinė plyta, o jie abu kietai užmigs ir daugiau nebebabus.

— Aš tai padarysiu, — sumurmėjo abatė. — Nuodėmės atleidimas man teikia drąsos, ir aš tai padarysiu vardan meilės ir gailėstingumo.

— Tu labai minkštos širdies, sesuo, — tarė vienuolis žegno damasis. — Teisingumas — štai tikras gailėstingumas! Vargas silpnam kūnui, kylančiam prieš dvasią!

Kai aš apsilvikiu baltos smėklos rūbais, vienuolis ir abatė pasiėmė žibintus ir išsivedė mane.

(Bus daugiau)

GREENSBORO, N. C. — Kvakerių konvencija priėmė reikalavimą, kad būtų nutraukti mūšiai Vietname ir pradėtos derybos, kurios privestų prie ištraukimo visų svetimų militarinų jėgų.

Konvencijoj dalyvavo kvakeriai iš 35 šalių.

Mieląją Tėvynę Aplankius

Antrojo pasaulinio karo metu turėjau palikti Tėvynę. Todėl man reigiantis važiuoti ją aplankyti ne vienas lietuvis mane gąsdino ir atkalbėjo nuo važiavimo ten. Sakė, aš ten būsiu tardomas, o gal ir uždarytas į kalėjimą. Bet tėvynės ilgesys nugalėjo visus gąsdinimus ir aš pamačiau tėvynę tokią, kokios visai nesitikėjau. Ir labai džiaugiuosi tai padaręs.

Niekas ten manęs neklausinėjo, kodėl ir kada palikau tėvynę. Bet labai maloniai priėmė ir kvietė ateityje bendradarbiauti.

Mūsų turistų grupės vardu dėkoju draugei P. Skirgiūtei, kuri mus pasitiko Vilniuje ir visą laiką mumis rūpinosi ir iš širdies vadovavo mums apžiūrint Vilnių, Elektrėnus, Kauną, Druskininkus ir kitas vietas. Ir atsiveikinant ji linkėjo mums laimingai grįžti į antrąją tėvynę ir niekada nepamiršti gimtojo krašto.

Gaila, kad mūsų grupės Vancouverietis draugas Meškauskas viešnagėje susirgo ir buvo paguldytas geriausioje ligoninėje Vilniuje. Ten jis gerai prižiūrimas ir gydomas. Turistų grupės vardu linkiu draugui Meškauskui greitai pasveikti.

Daug būtų galima prirašyti apie mūsų tėvynę Lietuvą. Aš tik tiek noriu pasakyti, kad per praeitą dvidešimtmetį yra padaryta visose srityse didelė didelė pažanga. Ypatingą įspūdį padarė man naujas miestas Elektrėnai. Tai yra tarp Vil-

niaus ir Kauno šešių metų amžiaus miestas su daugybe gyvenamųjų namų, mokyklų, ligoninių. Kas svarbiausia, kad tai su didžiausia Pabaltijo respublikos elektros jėgaine. Todėl ir vardas jam duotas Elektrėnai.

Teko aplankyti ir gimtąjį kaimą Anykščių rajone. Ten irgi daug pasikeitimų yra. Visur išvesti nauji plentai, kursuoja autobusai. Susisiekimas greitas ir pigus. Pakelėse gražiai žaliuoja rugiai, žydi kvepiantys dobilai. Mano gimtajame kaimė prie Šventosios upės nėra derlinga žemė, bet javai nepaprastai geri. Man darbuojantis ūkyje kapitalistiniais laikais niekas nei negalvojo matyti tokį gražių rugių ir kitų javų lauką.

Aš klausiau brigadininką, ką jie duoda šiai žemei, kad toki gražūs javai. Jis atsakė: "Vienas dalykas, kad dabar mašinomis yra daug geriau išdirbama žemė, o antra — duodame dirbtinių trąšų, tai už tai ir derlių turime gerą".

Rugiai, jis sako, duoda net 30-tą grūdą. O kapitalistiniais laikais buvo skaitoma geras derlius, jeigu duodavo 10-tą grūdą.

Lankose prie Šventosios upės ganosi gražių raguočių prieauglis. Aš klausiu, kodėl geras pievas naudoja ganykloms. Jis atsakė, kad žiema jie turi pakankamai dobilų ir kitų pašarų. O prie upės labai patogios ganyklos.

Aš sakau: "Skaičiau spaudoje, kad pas jus karvės krin-

ta iš bado žiemos metu". Jis atsakė, kad tai yra kapitalistų šmeižtas. Jis pabrėžė, kad kolūkyje yra agronomas ir sulygo nurodymų viskas daroma. Pašarų žiemą niekada netrūksta.

Didžiausia ir svarbiausia pažanga padaryta moksle. Mano seserų ir brolio dukros ir sūnūs vieni jau baigę aukštųjų mokslus ir turi gerus darbus, kiti dar mokosi aukštosiose mokyklose. Aš labai norėjau mokytis, bet mano tėvelis nebuvo nei ministras, nei kasininkas, už tai aš turėjau likti mažamokslis.

Aš patariu visiems čia vadinamiems DP nuvažiuoti į gimtąjį kraštą ir įsitikinti, kad ten žmonės sotūs, linksmi ir gyvenimu patenkinti. Aišku, dar yra trūkumų. Bet jei daug padaryta, tai šie trūkumai greit bus nugalėti.

K. Dulkys

Prince George, B. C.

Vancouverio Žinios

Susilaukė dukters

Ivo ir Anita Katnick džiaugiasi, kad gimė dukrelė Leona Anita 6 svarų 8 uncijų liepos 20 d. 1967 m. Vancouver General ligoninėje.

Tai pirmutinė ir vienintelė anukė dėl Katarinos ir Jono Katnick, o taipgi dėl Olgos ir Algirdo Grinkus.

KONSERVATAI RUOŠIASI NAUJO VADO RINKIMUI

TORONTO. — Ateinantį mėnesį čia fvyks konservatų konvencija lyderio perrinkimui. Jau visas tuzinas kandidatų pasisakė, kad jie nori būti išrinkti.

Eina gandai, kad J. Diefenbakeris, dabartinis lyderis, ketina nepasiduoti be kovos. Jis reikalauja leisti jam pasakyti kalbą prieš pat nominacijas.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Prietaiko akinius.

470 College W., Toronto

Tel.: WA. 1-3924

FRAN VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

263 College Street.
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

SURASTAS GROŽIS

Tur būt, dar nebuvo lietuvių kinematografijoje meninio filmo, kuriame taip poetiškai, sodriai ir savitai būtų apdainuojamas gimtojo krašto grožis, kaip naujame Lietuvos kino studijos filme "Surask Manę", kurį pagal G. Kanovičiaus ir V. Rimkevičiaus scenarijų pastatė režisierius A. Araminas.

Gamta šiame filme — tarsi savitas lyrinis herojus, ji pabrėžia ir paryškina filmo pagrindinių personažų vidinius pergyvenimus, psichinę būseną. Tai ypač ryšku trečiojoje filmo novelėje "Žiema", kur aktorius G. Karka sukūrė savitą, mūsų kine dar nematytą paveikslą — senoviško, kiek keistoko, tačiau giliai žmogiško gamtos mylėtojo ir globėjo, žmogaus, praėjusio rūšius išbandymus, tačiau nepraradusio dvasios tyrumo, švelnios ir nekrinantčios iš karto į akis melės gimtajam kampeliui. Ir neatsitiktinai filmo autoriai, kurdami Bartkaus paveikslą, fonu jam parinko Nidą ne kurortinę, egzotišką, visiems žinomą iš gausybės atvirukų, o Nidą žiemine, neįprastą, kiek atšiaurią, žvejų ir senbuvių Nidą.

Tokiu pat savitu požiūriu į gamtą, nauju, gaiviu aspektu pasižymi ir antroji novelė, kurioje prieš jos jaunųjų herojų akis driekiasi kitokia, rudėnėjanti Palanga — ištuštėjęs pliažai, senasis tiltas su žvejais vietoje vasarotojų, atšiauri įsibangavusi jūra, vėjo nešamas tuščia pakrante smėlis, jūros darbininkai — žvejai, gintaro rinkėjai. Ir visa tai žiūrovui padeda giliau pajusti, ką pergyvena jaunieji filmo herojai, padeda ryškiau atskleisti jų vidinį pasaulį.

Šia proga norisi ypač pažymėti puikų vyriausiojo operatoriaus D. Pečiūros darbą. Žymia dalimi išradingo, sodraus, emociškai aktyvaus filmavimo dėka taip gerai derinasi filmo forma su jo vidiniu turiniu, ypač dviejose paskutinėse no-

velėse.

Tiesa, kai kurie prasminiai momentai — blėstanti dviejų žmonių meilė (novelė "Vasara"), vaikiškos dvasios tyrumo susidūrimas su neretai rūščia ir nelinksma tikrove, su suaugusiųjų pasauliu (novelė "Ruduo") — traktuojami pernelyg primityviai ir suprastintai. Ypač blogą įspūdį šiuo atveju palieka pirmoji novelė.

Tačiau, nežiūrint šių trūkumų, šis poetiškas, gražiai ir jautriai nufilmuotas kūrinys pradžiugins ne vieną kino mėgėją.

S. Tylenis

Ivairenybės

Ryklių Žūklė

Biaurus raganosių charakteris pateisinamas dėl jų trumparegiškumo, dramblių dūkimas — dėl ilčių skausmo. O štai apie ryklius niekada niekas nepasakė gero žodžio.

Per pastaruosius 65 metus vien Australijoje ryklių aukomis tapo 115 žmonių. Netgi ryklio vardas sukelia pasibaisėjimo ir negailestingumo jausmus.

Vien tik žvejai sportininkai prideramai įvertino ryklius... dėl jų žūklės. Ryklių žūklė specialiomis meškerėmis su stipriu plieno valu tapo labai madingas. Žinoma, ten, kur rykliai gyvena. Žvejai sportininkai tvirtina, kad šių milžiniškų žuvų medžioklė teikia didžiausio malonumo, tai iš tikrųjų kova, mūšis iki paskutinio atodūso. Koks gi žvejas nenorėtų plona meškere, galinčia atlaikyti dešimties kilogramų svorį, išvilkti į krantą aštuoniasdešimt kilogramų sveriantį ryklį. Tarp kita ko, 80 kilogramų — smulkmena, neverta dėmesio. Meškere sugautas didžiausias ryklis svėrė apie 1,300 kilogramų. Laimingasis šio trofėjo šeimininkas — australas Alfas Dianas.

LAIKRODININKAS

F. Bočiulis

280 Queen St. W. — Toronto — Tel. EM. 6-6100

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. Darbas garantuotas. Skambinti: rytais nuo 9 iki 11 v.; vakarais nuo 6 iki 9 v.

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Iškaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą
1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT
Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostijimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apsildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prienama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto